

dosar nr. 2ra-1831/2018

prima instanță, Judecătoria Soroca, sediul Florești, judecător (S. Caraman)
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți judecători: (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

Î N C H E I E R E

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Adela Platon împotriva Eleonorei Râjcov cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale,

împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurcă și s-a menținut hotărârea din 14 august 2017 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești,

c o n s t a t ă :

La 03 august 2016, Adela Platon, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eleonorei Râjcov cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În motivarea acțiunii reclamanta Adela Platon a indicat că, activează în calitate de șef a Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor ”Încredere”, din cadrul Centrului Medicilor de Familie din or. Florești.

Reclamanta Adela Platon, a indicat că, în cadrul Centrului respectiv a susținut o conferință de presă cu tematica ”nevoile adolescentului”, odată ce Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ”Încredere” din or. Florești dispune de rețeaua de socializare, la data de 12 aprilie 2016, pe Facebook al CSPT Florești s-a dispus publicarea acestui reportaj.

Reclamanta Adela Platon, a invocat că, la 07 iunie 2016 a fost telefonată de prieteni ei, care i-au comunicat despre ce au citit, la comentariu lăsat de pârâta Eleonora Râjcov pe Facebook și anume: ”Strigat la cer, fosta lucrătoare medicală, implicată în afaceri cu drogurile, se ocupă de educația adolescenților. Oameni buni în ce țară trăim”.

Reclamanta Adela Platon, consideră că, cele comentate nu corespund adevărului și după esența sa comentariul lăsat de pârâta Eleonora Râjcov, este unul de răspândire a informației false, care îi lezează onoarea, demnitatea și reputația

profesională.

Reclamanta Adela Platon, a indicat că, pârâta Eleonora Râjcov, intenționat cu bună știință, a răspândit pe rețelele de socializare aceste informații mincinoase, prin care a fost învinuită de săvârșirea unei infracțiuni de afaceri cu droguri aducându-i acuzații grave, care strică imaginea Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor "Încredere" din or. Florești, în care îndeplinește o funcție de conducere.

Reclamanta Adela Platon, a invocat că, la 25 iunie 2016 a expediat în adresa pârâtei cerere prealabilă, prin care a solicitat dezmințirea informației pe care a răspândit-o, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. Ulterior, prin intermediul poștei, la data de 04 iulie 2016, a primit răspuns la cererea prealabilă, care de fapt nu a fost semnată de pârâtă, dar a fost expediată în adresa sa. În acest răspuns pârâta a recunoscut că a lăsat un comentariu pe rețeaua de socializare a Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor "Încredere" din or. Florești, dar a încercat să se îndreptățească precum că, postarea nu a avut loc la video, efectuat de televiziunea națională sau la careva reportaj.

Reclamanta Adela Platon, a solicitat, dezmințirea informației defăimătoare „Strigat la cer, Fosta lucrătoare medicală implicată în afaceri cu droguri, se ocupă de educația adolescenților. Oameni buni în ce țară trăim”, publicată pe pagina de Facebook a CSPT „Încredere” din Florești de către pârâtă, cu exprimarea scuzelor pe această rețea de socializare, exprimarea scuzelor față de ea în față întregului colectiv al CSPT „Încredere” din Florești, compensarea prejudiciului moral, cauzat ei ca consecință a răspândirii informației defăimătoare în sumă de 50 000 lei.

Prin hotărârea din 14 august 2017 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Adela Platon împotriva Eleonorei Râjcov cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, s-a dispus dezmințirea informației defăimătoare „Strigat la cer! Fosta lucrătoare medicală, implicată în afaceri cu droguri, se ocupă de educația adolescenților. Oameni buni în ce țară trăim?”, de către pârâta Eleonora Râjcov, în rețeaua de socializare Facebook pe contul CSPT Florești, astfel încât acesta să fie vizibil publicului larg, la fel cum a avut loc plasarea informației defăimătoare, a fost obligată pârâta Râjcov Eleonora să-și ceară scuze față de reclamanta Adela Platon, cu exprimarea scuzelor pe rețeaua de socializare Facebook pe contul CSPT Florești, astfel încât acesta să fie vizibil publicului larg, la fel cum a avut loc plasarea informației defăimătoare, a fost încasat de la Eleonora Râjcov, în folosul Adelei Platon, suma de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretențiile reclamantei față de pârâta au fost respinse ca fiind neîntemeiate, a fost încasat de la Eleonora Râjcov, în beneficiul Adelei Platon, suma de 350 lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamantă la data adresării cererii de chemare în judecată, proporțional părții admise din acțiune.

Prin decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Adela Platon și s-a menținut hotărârea din 14 august 2017 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Adela Platon împotriva Eleonorei Râjcov cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În consolidarea soluției, instanța de apel a indicat că, soluția primei instanțe este legală și corectă. Or, potrivit art. 26 alin. (3) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată va dispune efectuarea dezmințirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea

drepturilor reclamantului. Dacă informația falsă și defăimătoare a fost răspândită prin intermediul mass-mediei, instanța va obliga mass-media care a răspândit această informație să publice și/sau să răspândească dezmințirea la aceeași rubrică, pagină, în același program, la aceeași oră sau în același ciclu de emisiuni. În cazul în care informația falsă și defăimătoare a fost răspândită prin alte mijloace decât mass-media, instanța va stabili aceeași modalitate de dezmințire sau, după caz, alta adecvată situației.

Instanța de apel a ținut cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel, încât să asigure o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat, fiind menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată, considerente din care a stabilit drept suficientă, în condițiile speței date, suma dispusă spre încasare de la pârâta Eleonora Râjcov în beneficiul reclamantei Adela Platon. Or, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Instanța de apel a menținut concluzia primei instanțe vizavi de compensarea prejudiciului moral suferit, indicând că, instanța de fond, dând apreciere justă probelor și celor invocate de către reclamanta, a reținut că, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea quantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului, consecințele răspândirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pârâtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

La fel, instanța de apel a reținut că, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, care urmează să se determine de către instanța judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținând-se cont de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, a menționat că la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare.

Astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a admis capătul de cerere, prin care s-a obligat Eleonora Râjcov să dezmințe informația defăimătoare ”Strigat la cer, fosta lucrătoare medicală, implicată în afaceri cu drogurile, se ocupă de educația adolescenților. Oameni buni în ce țară trăim”. Mai mult că pârâta, reprezentată de avocat în ședința de judecată a instanței de apel, a declarat

că, este de acord cu executarea dispozitivului hotărârii pronunțate de prima instanță, neatacând hotărârea respectivă.

Instanța de apel a considerat că, quantumul compensației pentru prejudiciu moral, determinat de către prima instanță în mărime de 3000 lei, este adecvat situației create, iar alegațiile apelantei sunt lipsite de suport legal și probatoriu, care nu denotă netemeinicia soluției instanței de fond și nu prezintă temei de majorare a quantumului prejudiciului moral încasat de la pârâta Eleonora Râjcov.

La 16 iunie 2018, Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, în partea cerinței cu privire la încasarea din contul Eleonorei Râjcov în beneficiul Adelei Platon a sumei de 3000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral cerința cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

În motivarea cererii de recurs, recurenta, Adela Platon, a indicat că, consideră decizia instanței de apel, ca fiind neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin toate împrejurările, care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond și a aplicat incorect normele de drept material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, stabilite la art. 432 alin. (2) lit. a) Codul de procedură civilă.

Recurenta Adela Platon, consideră că suma de 3000 lei încasată de la intimata Eleonora Râjcov cu titlu de prejudiciu moral, nu este în stare să satisfacă pe deplin suferințele psihice cauzate recurente. Mai mult ca atât, acțiunile ilicite ale intimatei Eleonorei Râjcov de injurie și atentare la onoarea, demnitatea și reputația profesională, la persoana recurente Adela Platon, exprimate prin publicarea informației pe rețelele de socializare, au un caracter continuu, atât până în prezent, cât și după pronunțarea hotărârilor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare. Acest fapt rezultă din comportamentul intimatei Eleonorei Râjcov, care deși a fost de acord cu hotărârea instanței de fond până la etapa respectivă nu a executat hotărârea, în partea dezmințirii informației false.

La fel, recurenta, a invocat că, hotărârile pronunțate pe acest caz, nu au influențat asupra intimatei Eleonora Râjcov în sensul corectării și reeducării, datorită refuzului executării hotărârii, în partea publicării dezmințirii. În consecință, informația defăimătoare se află în circuit pe rețelele de socializare și produce un impact negativ asupra psihicului recurente, circumstanțe ce justifică majorarea compensației pentru suferințele psihice cauzate inclusiv după pronunțarea hotărârii instanței de fond.

De asemenea recurenta Adela Platon, consideră că, instanța de fond a emis o hotărâre neechitabilă și prin urmare, pretinde la o despăgubire sub formă de compensație, a prejudiciului moral într-o mărime mai mare de 3000 lei, pentru suferințele psihice cauzate prin încălcarea onoarei, demnității și reputației profesionale, până la pronunțarea hotărârii instanței de fond, precum și la o despăgubire de până la 50 000 lei, care nu a fost executată nici până în timpul de față, în partea publicării dezmințirii informației false.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 06 martie

2018 a Curții de Apel Bălți, a fost expediată participanților la proces la data de 24 aprilie 2018, prin scrisoarea de expediere nr. 9129 (f.d. 115), fiind recepționată de recurenta Adela Platon la 04 mai 2018, corespunzător trimiterii poștale DS3118052772AS.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, la 19 iunie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 02 august 2018, în adresa intimatei Eleonora Râjcov, a fost expediată copia recursului declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata, Eleonora Râjcov, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv, și nu a depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca.

Examinând temeiurile recursului declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Zinovia Chirica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se considera inadmisibil recursul declarat de Adela Platon, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Adela Platon împotriva Eleonorei Râjcov cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan